

УДК 378.1:796.01

Анатолій Солоненко

ВИХОВАННЯ ПРАКСЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СПЕЦІАЛЬНІСТЬ “ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА”) У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Традиційно виховання студентської молоді визнається одним із найбільш важливих і складних процесів. Багатовимірність впливів на становлення особистості, середовище, в якому перебуває вихованець, його індивідуальні та вікові характеристики, його психологічний стан на поточний момент, внутрішні якості, орієнтованість на певні цілі у здобутті професії – ці та багато інших аспектів необхідно враховувати при організації виховного процесу студентської молоді. Процес виховання студентської молоді існує, проводиться дуже багато виховних заходів, організовується студентський спортивний рух, проте питання, пов'язані з чіткою побудовою виховної теорії студентів – майбутніх учителів фізичної культури, на даний момент у педагогічній літературі не набуло належного розкриття. Відзначимо, що в руслі останніх тенденцій (необхідність виховання майбутніх педагогів, які вміють досягати мети, визначати результати, у яких сформована потреба прагнути до високої якості освіти, проходять суттєві зміни). Насамперед, це критерії, які безпосередньо стосуються праксеологічної культури майбутніх учителів фізичної культури, які яскраво виявляються під час педагогічної практики у школі. До даних критеріїв ми відносимо: спрямованість на ефективність педагогічної діяльності, вміння майбутнього вчителя ставити цілі (цілепокладання), сформованість умінь приймати ефективні рішення, сформованість умінь орієнтуватися на результативність у педагогічній діяльності. Вище згадані критерії служили орієнтиром для аналізу нормативних документів і їх складових (освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-

професійна програма, засоби діагностики) у розрізі спеціальності “Фізичне виховання”.

Розбудова національної системи фізичного виховання в Україні представлена різними науковцями, більшість їх робіт безпосередньо торкається праксеологічних аспектів у вихованні особистості. Це роботи зі спортивної фізіології О. Куц, у яких одне з важливих місць надано проблемі успішності й ефективності досягнень спортсменів; наукова робота Л. Сущенко [3], в якій презентовано концепцію професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту в контексті особистісно орієнтованої парадигми освіти, доведено необхідність створення системи неперервної фізкультурної освіти в Україні; наукова робота О. Тимошенко, в якій розкрито такі праксеологічні аспекти, як цілепокладання та комплексність в удосконаленні навчальних планів підготовки майбутніх учителів фізичної культури [4]; наукові роботи Б. Шияна [5], у яких розкривається перспективність формування національної системи фізичного виховання тощо.

З педагогічних досліджень, які розкривають особливості виховання майбутніх вчителів фізичної культури, над проблемою ефективності їх досягнень можна назвати останні дисертаційні роботи Л. Ареф’євої [1], О. Стасенко [2]. У роботах науковців наголошується, що виховання майбутніх учителів фізичної культури є одним із пріоритетних напрямів державної політики. Це вимагає проведення активної роботи щодо їхньої відповідної професійної підготовки, оскільки саме від її ефективності залежить рівень підготовки майбутніх фахівців – інтелектуальної еліти нашого суспільства, а у подальшому – здоров’я і процвітання підростаючого покоління [1, с. 3].

Останні дисертаційні роботи відображено у руслі аксіологічного та компетентнісного підходів, тоді як у руслі педагогічної праксеології (праксеологічний підхід) питання виховання майбутніх учителів фізичної культури комплексно не було представлено.

Мета статті – на основі узагальнення результатів аналізу нормативних документів і їх складових (освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, засоби діагностики) у розрізі спеціальності “Фізичне виховання” за критеріями вихованості праксеологічної культури майбутніх учителів представити основні уміння студентської молоді, що прагне до успішності й ефективності у подальшій професійній діяльності.

Теорія виховання праксеологічної культури студентів педагогічних ВНЗ належить до одного з найбільш широких класів сучасних педагогі-

чних теорій – до емпіричних теорій. Дана теорія безпосередньо описує явища і процеси виховання студента, якого можна характеризувати як, насамперед, результативного, успішного майбутнього вчителя.

У зв'язку з цим видається цікавим дослідження “Характеристики успішних учителів”, представлене А. Барр [7].

Професор педагогіки університету штату Вінсконсін А. Барр зазначав, що в літературі існують три різні підходи до характеристики ефективного педагога. У деяких випадках, писав учений, успішний учитель представлений в описах термінів якостей людини (іноді у плані поведінки; а іноді з точки зору ментальних передумов ефективності: знання, спеціальні навички і відносини). А. Барр вказував, що коли хтось намагається описати успішного вчителя в залежності від особистих якостей, він стикається з переважаючим багатством опису умов.

Однією з проблем, яка стоїть перед фахівцями в цій галузі, є розгляд і організація цих якостей, щоб скласти їх у більш керований короткий список. Вчений запропонував список якостей, узагальнивши його таким чином: винахідливість (оригінальність, креативність, ініціативність, універсальність, здатність уявляти ситуацію, підприємливість, прогресивність); інтелігентність (форсайт, рішучість, інтелектуальний погляд, розуміння, розумові здібності, інтелектуальні здібності, загальний сенс); емоційна стабільність (рівновага, самоконтроль, стійкість, стриманість, ощадливість, гідність, емоційна зрілість, пристосовуваність, постійність, вірність, реалістичність у житті, уміння стримуватися, стабільний інтегративний характер); уважність (приємність, доброта, дружелюбність, співчуття, тактовність, готовність допомогти, терпіння, ввічливість, вдумливість, терпимість); жвавість (оптимізм, ентузіазм, життєрадісність, товариськість, плавність, балакучість, почуття гумору, настороженість, натхненність, ідеалізм, виразність, дотепність); об'єктивність (справедливість, неупередженість, відкритість, свобода від забобонів, почуття доказів); активність руху (фізична сила, енергія, наполегливість, амбіційність, витривалість, мотивація, цілеспрямованість, швидкість); домінування (впевненість у собі, рішучість, сміливість, незалежність, незалежність від соціального схвалення, самодостатність, самовизначення, самоствердження); привабливість (статура, свобода від фізичних дефектів, особистий магнетизм, охайність, чистота, особиста чарівність, зовнішність); витонченість (хороший смак, скромність, моральність, умовність, культурність, гарні манери); кооперативність (дружелюбність,

сердечність, щедрість, адаптивність, гнучкість, оперативність, довірливність, душевна теплота, безкорисливість) [7, с. 282].

Вважаємо, що формування цих якостей у майбутніх студентів є одним із пріоритетних напрямів виховної роботи в руслі праксеологічного підходу.

Для вирішення питань, пов'язаних із досягненням високого рівня праксеологічної культури студентів, на наш погляд, є чотири компоненти: широкий, гармонійний культурно-освітній простір, який включає інституціональні механізми для розвитку особистості; велика база теоретичних знань, що включає загальні предмети навчання, а також знання, які висвітлюють особливості обраної студентом спеціалізації; значний обсяг доступних знань про особливості навчання людини та її розвиток на різних вікових етапах; суттєве знання професійної практики і методів, що використовуються для ефективного досягнення цілей.

Ще Г. Барбер, досліджуючи проблеми виховання молоді – майбутніх учителів фізичної культури в школі – зазначала, що основною ціллю, переслідуваною вчителями фізичної культури є пробудження національної свідомості учнів, оскільки молодь, об'єднана в націю, повинна бути фізично, інтелектуально і морально сильною. І якщо така мета закладена на вищому рівні цілепокладання, то операціональна ціль, які повинен ставити перед собою педагог-практик, організатор фізичної культури в школі, на думку Г. Барбер, – продумати й організувати уроки у школі таким чином, щоб учні розвивали м'язову силу і витривалість. Дослідниця вказувала, що вчителі фізичної культури не в змозі визначити свої цілі в системі загальної освіти. Ці цілі, на її думку, як і формування звичок, підготовка до життя в цивільному співтоваристві, повинні бути закладені в рамках мудрої, корисної програми фізичної культури: “Більшість систем переслідує такі цілі: 1. Виправні – подолати погану поставу. 2. Навчальні – навчити пильності, точності, контролю, співпраці, координації. 3. Гігієнічні – стимулювати діяльність різних систем. 4. Рекреаційні – принести задоволення і веселощі” [6, с. 215].

У середній школі, як зазначає дослідниця, вчитель фізичного виховання вже не планує встановити звички хорошої постави у школярів, оскільки уроки часто є формальними в тому випадку, якщо він зустрічає своїх учнів лише один раз на тиждень. Виховне значення діяльності залежить від пріоритетів освіти: є це підготовкою до життя,

ефективного громадянства або можливість для дитини розкритися і розвиватися у більш сприятливих обставинах або умовах.

Вправи, пропоновані Г. Байбер, насамперед, повинні мати виховне значення. Їх застосування має: 1) мати мету; 2) бути цікавими і мати сенс; 3) нести виразні ідеї, будити думки; 4) володіти певними функціями для життя людини (для практичної процедури – робити людину більш ефективною; для смислових процедур – ставати щасливим, здатним приносити задоволення іншим; для професійної підготовки – в області соціальних чи моральних якостей формувати хороших громадян) [6, с. 216].

Таким чином, ефективність і результативність майбутніх учителів фізичної культури як проблема постійно перебуває в полі зору науковців. Звернемося до аналізу документації спеціальності “Фізичне виховання” в руслі тенденцій виховання праксеологічної культури.

При розгляді стандартів (освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, засоби діагностики) спеціальності 6.010201 “Фізичне виховання” освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” ми можемо побачити, що такий критерій, як наявність зумовленості ефективності педагогічної діяльності, представлений в освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі; у засобах діагностики даний критерій відсутній.

В освітньо-кваліфікаційній характеристиці зазначений критерій представлений у процесах ефективного і раціонального формування індивідуального фонду рухових умінь і навичок, у процесах навчання руховим діям, у процесах використання сучасних методик навчання техніці фізичних вправ.

В освітньо-професійній програмі даний критерій також представлений і зумовлений набуттям специфічних умінь, серед яких – уміння забезпечити викладення теоретичного матеріалу, враховуючи його обсяг і складність, використовуючи різні методи слова, уміння використовувати різні методи наочного сприйняття, залежно від завдань ефективно застосовувати дидактичні принципи заняття, уміння забезпечити органічне поєднання теоретичного матеріалу з практичним у рамках окремого заняття, уміння використовувати різноманітні методичні прийоми, що активізують пізнавальну діяльність учнів на занятті, уміння реалізовувати міжпредметні зв’язки, уміння залежно від завдань і змісту заняття перевіряти, уточнювати, поповнювати знання. Дані вміння представлені в освітньо-професійній програмі для до-

сягнення цілі – якісного і ефективного розв'язання завдань фізичного виховання з урахуванням вікових особливостей учнів.

Такий критерій праксеологічної культури, як наявність цілепокладання, представлений в освітньо-кваліфікаційній характеристиці й освітньо-професійній програмі, у засобах діагностики згадуваний критерій відсутній. В освітньо-кваліфікаційній характеристиці наявність цілепокладання виступає ефективною передумовою для навчання. Необхідним є розвиток вміння застосовувати набуті знання, вміння та навички у повсякденному житті, під час проведення різних форм занять фізичними вправами; вміння формувати позитивне ставлення й інтерес до цих занять, враховуючи методичні принципи побудови процесу фізичного виховання, вікові особливості, стан здоров'я, рівень фізичного розвитку та фізичної підготовленості, індивідуальні особливості осіб, що займаються. Також в освітньо-кваліфікаційній характеристиці вказується, що при проведенні різних форм занять фізичними вправами для стимулювання інтересу й активності осіб, що займаються, майбутній учитель фізичної культури має знати, яким чином можна застосовувати ефективні методи заохочень і покарань з урахуванням віку й індивідуальних особливостей особи.

В освітньо-професійній програмі наявність цілепокладання представлена такими вміннями, як вміння мотивувати до навчальної діяльності, використовуючи різноманітні засоби і методи фізичного виховання; вміння конкретизувати тематику і зміст різних форм занять фізичними вправами відповідно до освітніх завдань і вікових особливостей учнів при проведенні різних форм занять із фізичного виховання; вміння формувати систему знань про зародження та розвиток фізичної культури у світовій практиці; вміння формувати світоглядні засади щодо розвитку суспільства, культури, національних традицій, у тому числі у фізичній культурі та спорті.

Такий критерій праксеологічної культури, як наявність формування вмінь щодо прийняття рішень, представлений лише в освітньо-професійній програмі, в освітньо-кваліфікаційній характеристиці, у засобах діагностики даний критерій відсутній. В освітньо-професійній програмі представлені такі вміння майбутнього вчителя: вміння гнучко змінювати педагогічні завдання, порівнювати й узагальнювати педагогічні ситуації та комбінувати їх відповідно до змін педагогічної ситуації; вміння виходити зі складних педагогічних ситуацій, використовуючи різноманітні засоби і методи педагогічного контролю, результати медичного обстеження, а також результати опитувань і бесід

з учнями; уміння вивчати індивідуальні можливості учнів; уміння оцінювати навчальну діяльність учнів і їх здатність до самооцінки і самоконтролю; володіння культурою педагогічного спілкування, що розкривається через уміння володіти засобами невербального спілкування (міміка, жести, тощо) і використовувати їх у процесі фізичного виховання; вміння бачити сильні та слабкі сторони своєї праці, оцінювати свій стиль, аналізувати свій досвід, порівнювати його з досвідом інших учителів.

Критерій праксеологічної культури – наявність формування вмінь орієнтуватися на результативність у педагогічній діяльності – представлений в освітньо-кваліфікаційній характеристиці й освітньо-професійній програмі, у засобах діагностики вказаний критерій відсутній.

В освітньо-кваліфікаційній характеристиці даний критерій розкривається у вміннях конкретизувати загальні завдання навчання руховим діям залежно від віку, індивідуальних особливостей, стану здоров'я, фізичної підготовленості особи, визначати зміст індивідуального фонду рухових умінь і навичок, а також необхідний рівень їх досконалості для осіб конкретного віку. В освітньо-професійній програмі даний критерій представлений через уміння формувати потребу до самовиховання, вміння оволодівати основними формами самовиховання (самоосвіта, самознання, самопривчання, самообілізація, саморегуляція, самоконтроль) і передавати їх особам, що займаються фізичними вправами.

Отже, проведений аналіз нормативних документів підготовки фахівців спеціальності 6.010201 “Фізичне виховання” за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр” засвідчив, що критерії, які характеризують праксеологічну культуру студентів (у педагогічній складовій та переліку необхідних практичних умінь), такі як наявність зумовленості ефективності педагогічної діяльності, цілепокладання та формування вмінь орієнтуватися на результативність у педагогічній діяльності визначені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі; наявність формування вмінь щодо прийняття рішень – лише в освітньо-професійній програмі; у засобах діагностики дані критерії відсутні.

Якщо ми розглядаємо стандарти (освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, засоби діагностики) для наступного освітньо-кваліфікаційного рівня 7.01020101 “Фізичне виховання” “спеціаліст”, ми зустрічаємо інші дані. Такий критерій, як наявність зумовленості ефективності педагогічної діяльності, представ-

лений в освітньо-кваліфікаційній характеристиці й освітньо-професійній програмі, у засобах діагностики цей критерій відсутній.

В освітньо-кваліфікаційній характеристиці даний критерій представлений як вимоги: керуватися принципами побудови процесу фізичного виховання, використовувати педагогічну майстерність і педагогічну техніку з метою формування основ самовиховання у процесі фізичного виховання.

В освітньо-професійній програмі вказаний критерій простежується у формуванні наступного комплексу вмінь: проводити спостереження за емоційним станом і фізичною підготовленістю школярів під час проведення уроку; взаємодіяти з особистістю та колективом у процесі вирішення педагогічних завдань; використовувати основні способи взаємодії в педагогічному спілкуванні; організовувати дискусії та діалоги під час навчання та виховання.

Такий критерій праксеологічної культури, як наявність цілепокладання, на рівні спеціаліста представлений в освітньо-кваліфікаційній характеристиці й освітньо-професійній програмі, у засобах діагностики даний критерій відсутній. В освітньо-кваліфікаційній характеристиці наявність цілепокладання розкривається у необхідності реалізації у професійній діяльності особистих здібностей, спортивних навичок, вимог розвитку якостей, необхідних учителю фізичного виховання і працівнику сфери фізичної культури. В освітньо-професійній програмі наявність цілепокладання представлена через уміння аналізувати професійну діяльність учителя фізичної культури та діагностувати особливості спілкування в педагогічній системі.

Такий критерій праксеологічної культури, як наявність формування вмінь щодо прийняття рішень, представлений лише в освітньо-кваліфікаційній характеристиці (уміння обирати оптимальні форми, методи і засоби фізичного виховання, а також реально оцінювати власні можливості), в освітньо-професійній програмі, у засобах діагностики даний критерій відсутній.

Критерій праксеологічної культури студентів педагогічного університету – наявність формування вмінь орієнтуватися на результативність у педагогічній діяльності – представлений в освітньо-кваліфікаційній характеристиці й освітньо-професійній програмі, у засобах діагностики цей критерій відсутній.

Наявність формування вмінь орієнтуватися на результативність у педагогічній діяльності як критерій праксеологічної культури представлений лише в освітньо-професійній програмі. Як визначено стандартом,

студент має знати специфіку педагогічної діяльності вчителя фізичної культури, професійний потенціал вчителя фізичного виховання, особливості педагогічної техніки учителя фізичного виховання, її внутрішні та зовнішні компоненти, особливості педагогічного мовлення вчителя фізичного виховання (особливості, функції, форми та комунікативні якості, комунікативність учителя фізичного виховання).

Проведений аналіз нормативних документів підготовки фахівців спеціальності 7.01020101 “Фізичне виховання” за освітньо-кваліфікаційним рівнем “спеціаліст” засвідчив, що критерії, які характеризують праксеологічну культуру студентів (у педагогічній складовій і формуванні професійних якостей), такі як наявність зумовленості ефективності педагогічної діяльності, наявність цілепокладання, чітко визначені в освітньо-професійній програмі й освітньо-кваліфікаційній характеристиці; наявність формування вмінь орієнтуватися на результативність у педагогічній діяльності – лише в освітньо-кваліфікаційній характеристиці; наявність формування вмінь щодо прийняття рішень – лише в освітньо-професійній програмі; у засобах діагностики дані критерії не визначені.

Зазначимо, що в освітньо-кваліфікаційній характеристиці й освітньо-професійній програмі не закладені такі специфічні вміння та практичні навички, як формування звички планування фізичної активності учнів на уроках з урахуванням індивідуальних потреб особистості (корекції специфічних дефектів), а це саме ті звички, які дозволять зробити роботу майбутнього вчителя фізичної культури в перспективі більш ефективною.

Для підвищення рівня праксеологічної культури студентів спеціальності “Фізичне виховання” ми пропонуємо розробити комплекс засобів діагностики, прикладом яких можуть бути такі питання і завдання: 1. Доберіть комплекс вправ, які приводять до отримання необхідних результатів на заняттях фізичної культури. 2. Який вид діяльності найкраще підходить для задоволення потреб підростаючого покоління від програми фізичної культури? 3. Які вправи повинні використовуватися багаторазово для задоволення потреб людини, а які вправи є досить потужними для: а) нормального відновлення здоров’я; б) для підтримки фізичної форми; в) для спонукання прагнення учнів до виправлення постави та ін. Вирішення цих завдань і повнота відповідей на подібні питання, на наш погляд, дозволять встановити рівень праксеологічної культури студентів – майбутніх учителів фізичної культури і послужать для вдосконалення їх професійних навичок.

Таким чином, серед узагальнених умінь студентської молоді, на наш погляд, важливими для виховання праксеологічної культури майбутніх учителів фізичної культури є такі вміння: ставити цілі перед учнями за допомогою чіткого викладу думки; розуміти професійні тексти; регулювати людські відносини у сфері спортивної діяльності; проводити дослідження в галузі фізичної культури і спорту, що охоплює проблеми здорового способу життя; орієнтуватися на результати і знаходити ефективні рішення питань, пов'язаних із фізичним розвитком людини; використовувати ефективні прийоми фізкультурної роботи. Ці вміння важливі для професійного розвитку майбутніх учителів фізичної культури, що повинно мати відображення в побудові цілісної теорії виховання праксеологічної культури студентів педагогічних університетів.

Посилання:

1. *Ареф'єва, Л. П.* Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної виховної роботи у старшій школі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / *Л. П. Ареф'єва* ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — К., 2010. — 22 с.
2. *Стасенко, О. А.* Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної роботи з учнями основної школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / *О. А. Стасенко* ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кіровоград, 2010. — 20 с.
3. *Сущенко, Л. П.* Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект) / *Л. П. Сущенко* ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. — Запоріжжя, 2003. — 442 с.
4. *Тимошенко, О. В.* Комплексно-цільовий підхід до удосконалення навчальних планів підготовки майбутніх вчителів фізичної культури / *О. В. Тимошенко* // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. — 2007. — № 3/4. — С. 135-142.
5. *Шиян, Б. М.* Передумови й перспективи формування національної системи фізичного виховання школярів / *Б. М. Шиян* // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. — 2012. — № 4. — С. 344-351.
6. *Barber, G.* Modern Aspects of Physical Education / *G. Barber* // The Public Health Journal. — Vol. 14. — № 5. (MAY, 1923). — P. 215-219.
7. *Barr, A. S.* Characteristics of Successful Teachers / *A. S. Barr* // The Phi Delta Kappan. — Vol. 39, № 6: What Research Says about Teaching and Learning. — Mar., 1958. — P. 282-284.

References (transliterated and translated):

1. *Arefieva, L. P.* Pidhotovka maibutnix uchyteliv fizychnoi kultury do pozaklasnoi vykhovnoi roboty u starshii shkoli : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk 13.00.04 (Training of future teachers of physical education to extracurricular educational work in high school : Author's abstract of Ph. D. thesis in pedagogical sciences; M. P. Drahomanov National Pedagogical University). Kyiv, 2010. 22 p.
2. *Stasenko, O. A.* Pidhotovka maibutnix uchyteliv fizychnoi kultury do pozaklasnoi roboty z uchniamy osnovnoi shkoly : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 (Training of future teachers of physical education to extracurricular activities with schoolchildren :

Author's abstract of Ph. D. thesis in pedagogical sciences; V. Vynnychenko State Pedagogical University of Kirovograd). Kirovograd, 2010. 20 p.

3. *Sushchenko, L. P.* Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu (teoretyko-metodolohichniy aspekt) (Professional training of future specialists in physical education and sport (theoretical and methodological aspect) ; Institute of Pedagogy and Psychology of Professional Education of National Academy of Pedagogy of Ukraine. Zaporizhzhia, 2003. 442 p.
4. *Tymoshenko, O. V.* Kompleksno-tsilovyi pidkhid do udoskonalennia navchalnykh planiv pidhotovky maibutnikh vchyteliv fizychnoi kultury (The complex-targeted approach to improving the curriculum for future teachers of physical culture). // Continuous Professional Education: Theory and Practice, 2007. No 3/4. P. 135-142.
5. *Shyian, B. M.* Peredumovy i perspektyvy formuvannia natsionalnoi systemy fizychnoho vykhovannia shkoliariv (Background and prospects of forming a national system of schoolchildren's physical education). // Physical Education, Sports and Health Culture in Modern Society, 2012. No 4. P. 344-351.
6. *Barber G.* Modern Aspects of Physical Education // The Public Health Journal, Vol. 14, No 5. (May, 1923). P. 215-219.
7. *Barr A. S.* Characteristics of Successful Teachers // The Phi Delta Kappan, Vol. 39, No 6 : What Research Says about Teaching and Learning. Mar., 1958. P. 282-284.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2014

A. Солоненко

Воспитание праксеологической культуры студентов педагогического университета (специальность “Физическая культура”) в процессе профессиональной подготовки

В статье на основе анализа нормативных документов, используемых в процессе профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры представлены особенности воспитания праксеологической культуры. Автор раскрывает основные недостатки по эффективности профессиональной подготовки студентов педагогических университетов, которые нуждаются в неотложном исправлении. Среди обобщенных умений студенческой молодежи, по мнению автора, важными для воспитания праксеологической культуры будущих учителей физической культуры являются такие умения: ставить цели перед учащимися с помощью четкого изложения мысли; понимать профессиональные тексты; регулировать человеческие отношения в сфере спортивной деятельности; проводить исследования в области физической культуры и спорта, которые охватывают проблемы здорового образа жизни; ориентироваться на результаты и находить эффективные решения вопросов, связанных с физическим развитием человека; использовать эффективные приемы физкультурной работы. Эти умения важны для профессионального развития будущих учителей физической культуры, что должно иметь отражение в построении целостной теории воспитания праксеологической культуры студентов педагогических университетов.

Ключевые слова: воспитание, праксеологическая культура, будущий учитель.

A. Solonenko

Education of Students' Praxeological Culture at Pedagogical Universities (“Physical culture” Specialty) During Professional Training

On the basis of analysis of regulatory documents used in the process of professional training of future teachers of physical training the author presents the features of praxeological

education. The author reveals the main shortcomings regarding the effectiveness of the training pedagogical universities' students, which need urgent correction. Among the generic skills of students, according to the author, essential for education of praxeological culture of the future teachers of physical training are the following ones: to set goals to students via a clear presentation of ideas; to understand professional texts; to regulate human relations in the field of sports activities; to conduct research in the field of physical culture and sports, which cover the issues of healthy lifestyles; to focus on results and to find effective solutions to the issues related to the physical development of a person; to use effective methods of sports work, etc. These skills are important for the professional development of future teachers of physical training, which should be reflected in the construction of a coherent theory of education of praxeological culture of pedagogical universities' students.

Key words: education, praxeological culture, future teacher.

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор Л. Ю. Москальова